

ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับนักแปลทฤษฎีและงานวิจัย

กฤษณะโชติ บัวหล้า^๑

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้ต้องการสร้างความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับความหมายและคุณลักษณะสำคัญของนักแปลทฤษฎีและงานวิจัย รวมทั้งแสดงให้เห็นถึงบทบาทและความสำคัญของนักแปลทฤษฎีและงานวิจัยที่มีต่อนักพัฒนา นักบริหาร และผู้กำหนดนโยบาย โดยนักแปลทฤษฎีและงานวิจัยนั้นคือ วิชาชีพของนักวิชาการหรือนักวิจัยที่มีความสามารถในการแปลทฤษฎีและผลวิจัยไปสู่การดำเนินการจริง โดยนักแปลทฤษฎีและงานวิจัยต้องเป็นผู้ที่ก้าวข้ามศาสตร์ มีความเชี่ยวชาญเฉพาะ ทำงานเป็นทีม มีการปรับปรุงหรือคิดค้นกระบวนการ มีทักษะในการสื่อสาร มีการคิดเชิงระบบ และมีความเข้มแข็งทางการวิจัย นักแปลทฤษฎีและงานวิจัยจัดเป็นตำแหน่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาโครงการหรือนโยบาย เนื่องจากการปฏิบัติตามหลักฐานเชิงประจักษ์นั้นเป็นแนวทางที่นักพัฒนา นักบริหาร และผู้กำหนดนโยบายควรใช้เพื่อการดำเนินโครงการหรือสร้างนโยบายต่างๆ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นักแปลทฤษฎีและงานวิจัยจึงมีบทบาทในการทำหน้าที่เป็นคนกลางประสานหรือเชื่อมโยงระหว่างองค์ความรู้จากผลงานวิจัยกับผู้ผู้นำผลวิจัยไปใช้ในทางปฏิบัติ

คำสำคัญ: นักแปลทฤษฎีและงานวิจัย, การนำผลวิจัยไปปฏิบัติ, การปฏิบัติตามหลักฐานเชิงประจักษ์

^๑ อาจารย์ประจำสาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช E-mail: Krisanachot@gmail.com

วันที่รับบทความ: 30 พฤศจิกายน 2564 วันที่แก้ไขบทความ: 8 กุมภาพันธ์ 2565 และวันตอบรับบทความ: 28 เมษายน 2565

The Fundamental understanding of Translational Research Scientist

Krisanachot Bualar^a

Abstract

This academic article aims to provide a fundamental meaning and characteristics of a translational research scientist (TRS). The roles and importance of TRS to the social developers, administrators and policymakers are also discussed. The TRS is defined as an academic staff or researcher who can convert theories and research results into practice. The characteristics of TRS include being a Boundary crosser, Domain expert, Team player, Process Innovator, Skilled communicator, Systems thinker, and Rigorous researcher. TRS is important in project or policy development process. As Evidence-Based Practice is an effective approach for social developers, administrators, and policymakers to develop a project or a policy for solving social problems, TRS is needed as a coordinator who link knowledges from research findings to implementation.

Keywords: Translational Research Scientist, Research Implementation, Evidence-Based Practice

^a Lecturer, School of Human Ecology, Sukhothai Thammathirat Open University, Thailand E-mail: Krisanachot@gmail.com

บทนำ

“... some would say [that translational research is] desperately needed; however, there is still some confusion over what it actually is.” (Davidson, 2011)

ประโยคดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า Translational research หรือการแปลทฤษฎีงานวิจัยนั้น เป็นเรื่องจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งโดยเฉพาะในยุคที่ต้องอาศัยข้อมูลในการกำหนดยุทธศาสตร์และนโยบายต่างๆ แต่ยังคงมีความสับสน คลุมเครืออยู่มากว่าการแปลทฤษฎีงานวิจัยนั้นจริงๆ แล้ว คืออะไร การทำความเข้าใจความหมายของนักแปลทฤษฎีและงานวิจัยจึงต้องเป็นประเด็นแรกๆ (Priority) ที่ต้องได้รับการอธิบาย ขยายความ ให้เข้าใจตรงกันอย่างเป็นทางการเป็นฉันทามติก่อนที่จะนำไปสู่การปฏิบัติหรือพัฒนา นักแปลทฤษฎีและงานวิจัยได้อย่างถูกต้องทิศทาง

ความสำคัญของนักแปลทฤษฎีและงานวิจัยนั้น เกิดจากการที่ประเทศหนึ่งๆ มีองค์ความรู้จากงานวิจัยจำนวนมาก แต่กลับเป็นงานวิจัยนำไปสู่สิ่งที่เรียกว่า ผลกระทบ (Impact) หรือสร้างประโยชน์ต่อสังคมค่อนข้างจำกัดหรือไม่ได้ถูกนำมาใช้ จึงเป็นที่มาของคำว่า “งานวิจัยชิ้นทิ้ง” เมื่อมองเข้าไปถึงปัญหาในเชิงลึก จะพบว่าปัญหาดังกล่าวเกิดจากหลายๆ สาเหตุประกอบกัน ประการแรกนั้น เราอาจคุ้นเคยกับประโยคที่ว่า งานวิจัยชิ้นทิ้ง กันบ่อยครั้ง เรื่องนี้มักถูกพูดถึงมากโดยเฉพาะในสายงานทางด้านวิชาการ โดยในประเทศไทยนั้นม้งงานวิจัยมากมาย แต่กลับไม่ได้ถูกนำมาสร้างเป็นนวัตกรรมที่ใช้ประโยชน์ได้จริง ในสังคม เป็นที่น่าเสียดายอย่างยิ่งที่องค์ความรู้อันเกิดจากความพากเพียรของนักวิจัย ไม่ได้ถูกแปลงให้สามารถนำไปใช้ในทางปฏิบัติได้จริง ซึ่งงานวิจัยบางเรื่องหรือองค์ความรู้หนึ่งๆ อาจใช้เวลาสร้างโดยเฉลี่ย 15-20 ปี จึงมีการนำไปใช้ได้ แต่มีองค์ความรู้เพียง 5% เท่านั้นที่ถูกนำไปประโยชน์อย่างจริงจัง นักวิจัย (บริสุทธิ์) ถูกกล่าวหาว่า ทำงานวิจัยโดยไร้ประโยชน์ ชิ้นทิ้ง ไม่ถูกนำไปใช้ได้ในพื้นที่ (Bhanthumnavin & Bhanthumnavin, 2020)

ประการที่สอง อีกสาเหตุสำคัญเกิดจากการตั้งโจทย์งานวิจัย เพราะการตั้งโจทย์ของงานวิจัยส่วนใหญ่มักจะเริ่มต้นจากตัวนักวิจัยมากกว่าการมองที่ผู้ใช้ ซึ่งขัดแย้งกับนวัตกรรมที่ต้องเริ่มต้นจากปัญหาของผู้ใช้งาน ที่ผ่านมาจึงม้งงานวิจัยจำนวนมากที่เกิดจากความคิด (Idea) ของนักวิจัยเป็นส่วนใหญ่ และมีงานเพียงไม่กี่ชิ้นงานที่ตรงกับโจทย์ในการแก้ปัญหาจำเป็นเร่งด่วนหรือปัญหาเฉพาะหน้า จึงนำไปสู่ปัญหาในประการแรกที่กล่าวข้างต้นว่าทำไมงานวิจัยจึงชิ้นทิ้งไม่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ทันที สำหรับนักวิจัยนั้นการสร้างงานวิจัยให้ได้รับการตีพิมพ์ไม่ใช่เรื่องยากแต่การจะก้าวข้ามไปสู่การใช้งานจริงเป็นเรื่องยากที่สุด เพราะมีหลายกระบวนการที่ต้องทำให้เกิดขึ้นให้ได้ เช่น การปรับปรุงให้สอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการ (adaptation), กระบวนการที่เหมาะสมในการดำเนินการ (operation),

งบประมาณสนับสนุน (support) และป้องกันการไม่ให้ถูกลอกเลียนผลงาน (plagiarism) รวมทั้งการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ที่นักวิจัยอาจไม่ถนัด (Nupairoj, 2020)

ประการที่สาม ถึงแม้ว่าจะมีองค์ความรู้ทางวิชาการมากมายให้เลือกนำไปใช้ แต่ด้วยตัวผู้บริหารที่มีหน้าที่ในการกำหนดนโยบายสังคมหรือโครงการพัฒนาต่างๆ กลับไม่ได้นำเอาองค์ความรู้จากผลงานวิจัยไปประยุกต์ ส่วนมากอาจคิดจากประสบการณ์ของตน หรือการคิดแบบคาดเดาเอาเอง หรือคิดนโยบายที่เอื้อประโยชน์แก่ตนเองและพรรคพวก ไม่ใช่เพื่อประชาชนโดยรวม ไม่ยอมมีช่องทางความรู้จากผลวิจัยในการพัฒนาสังคม

จากสาเหตุของปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นสะท้อนให้เห็นความไม่สอดคล้องกลมกลืนระหว่างนักพัฒนา นักวิจัย และนักบริหาร ที่ยังไม่ประสานหรือทำงานร่วมกันทำให้เกิดปัญหาของการพัฒนาที่ไม่บูรณาการระหว่างนักวิชาการและนักปฏิบัติ ด้วยเหตุนี้การจะเชื่อมต่อช่องว่างระหว่างองค์ความรู้กับการดำเนินการ หรือการปิดช่องว่างของความรู้กับการปฏิบัติ (closing the 'know-do gap') จึงต้องอาศัยนักแปลทฤษฎีและงานวิจัย (Translational research scientists) เป็นคนกลางในการประสานเชื่อมต่อองค์ความรู้กับการกำหนดนโยบายหรือการปฏิบัติ ดังนั้นการศึกษาคั้งนี้จะช่วยขยายขอบเขตความรู้ความเข้าใจ การปฏิบัติเกี่ยวกับนักแปลทฤษฎีและงานวิจัย ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งสำหรับสังคมไทย ในช่วงของการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วในทุกมิติให้สามารถนำผลงานวิจัยมาใช้ในการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด

วัตถุประสงค์ของบทความ

บทความวิชาการเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์สองประการคือ 1) เพื่ออธิบายและสร้างความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับความหมาย คุณลักษณะสำคัญ ความสำคัญและนิยามของนักแปลทฤษฎีและงานวิจัย จากการประมวลเอกสารแนวคิด ทฤษฎี การวิจัยที่เกี่ยวข้อง และ 2) เพื่อเสนอข้อมูล องค์ความรู้หรือประเด็นสำคัญเกี่ยวกับนักแปลทฤษฎีและงานวิจัยให้แก่ผู้บริหาร นักพัฒนา หรือนักวิจัย สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์

ที่มาและพัฒนาการของนักแปลทฤษฎีและงานวิจัย

Translational research เป็นคำที่เริ่มนำมาใช้ประมาณปลายทศวรรษที่ 1990 เป็นต้นมา (Rubio et al., 2010; Butler, 2008) ในช่วงที่ผ่านมาของศตวรรษที่ 20 มีการทุ่มงบประมาณเพื่อการวิจัย ทำให้มีการพบการค้นพบทางวิทยาศาสตร์การแพทย์เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ขณะที่การนำไปใช้ดำเนินการ การปฏิบัติเพื่อพัฒนาหรือปรับปรุงด้านสุขภาพยังเป็นไปอย่างเชื่องช้า ปัญหาที่พบอย่างหนึ่งคือ ความล่าช้าระหว่างการค้นพบข้อมูลและการผลิตยาหรือการรักษาใหม่ๆ ไม่สอดคล้องไปพร้อมกัน

ระยะเวลาตั้งแต่การค้นพบผลวิจัยจนไปถึงการอนุมัติให้มีการผลิตยาออกมา ใช้ระยะเวลายาวนานถึง 10-20 ปี (Collins, 2011) การเพิ่มขึ้นขององค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์พื้นฐานโดยเฉพาะ ความก้าวหน้าทางพันธุศาสตร์ ได้นำไปสู่การค้นพบองค์ความรู้ใหม่ๆ ที่ก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง ความท้าทายที่ตามมาคือ จะใช้องค์ความรู้เหล่านั้นอย่างไรให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อนำไปสู่การพัฒนาวิธีการรักษาใหม่ๆ มีการเรียกร้องให้มีการวิจัยเพิ่มเติมที่จะสามารถลดช่องว่างจากสิ่งที่อยู่ไกลตัวให้ใกล้ตัวมากยิ่งขึ้น (bench to bed) หรือลดระยะห่างของช่องว่างจากผลการค้นพบไปสู่การปฏิบัติ ทำให้เกิดการเรียกร้องให้ทำการแปลทฤษฎีและการวิจัย Davidson (2011) กล่าวว่า Translational research กลายเป็นคำที่แพร่หลายในแวดวงการวิจัยทางการแพทย์ สถาบันวิจัย มหาวิทยาลัย และแม้แต่ในวารสารต่างๆ มีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาบทความต่างๆ ในวารสารของตนให้นำไปสู่การประยุกต์ในการใช้งานจริงมากยิ่งขึ้น ซึ่งในปัจจุบันประเด็นเหล่านี้ยังไม่พบในประเทศไทยมากนัก ทำให้ไม่มีคำแปลในภาษาไทยเกี่ยวกับ Translational research ที่ชัดเจน

โดยสรุปแล้ว Translational research มีจุดเริ่มต้นจากแวดวงการแพทย์ที่ต้องการลดช่องว่างของระหว่างการค้นพบความรู้ใหม่ในงานวิจัยพื้นฐานไปสู่การปฏิบัติ การรักษา หรือดำเนินการ อย่างไรก็ตามการแปลงานวิจัยยังมีความจำเป็นกับวิชาการทุกสาขาเนื่องจากยังมีช่องว่างระหว่างองค์ความรู้กับนักปฏิบัติหรือผู้บริหารมากมายที่รอให้นักแปลทฤษฎีและงานวิจัยเข้ามาทำหน้าที่ช่วยเติมเต็ม

ความหมายของนักแปลทฤษฎีและงานวิจัย

National Institutes of Health (2007) ได้อธิบายว่า Translational research ประกอบด้วยกระบวนการแปลงการวิจัยที่มีความต่อเนื่องกันเป็น สองระยะ คือ ระยะแรก เป็นการวิจัยที่ประยุกต์ข้อค้นพบจากการวิจัยในห้องปฏิบัติการ และการวิจัยก่อนคลินิก ไปสู่การวิจัยทดลองในมนุษย์หรือในผู้ป่วย สำหรับการแปลงการวิจัยระยะที่สอง คือ การวิจัยที่มีวัตถุประสงค์เพื่อนำผลการวิจัยทางคลินิกที่เป็นการปฏิบัติที่ดีไปใช้ในสถานการณ์จริงหรือในชุมชน เพื่อศึกษาประสิทธิผลและความคุ้มค่าของวิธีการต่าง ๆ ในการป้องกันและรักษาโรค

ในขณะที่ในประเทศไทยนั้นยังมีนักวิชาการพูดถึง Translational Research ไม่มากนัก ในการศึกษาของ Phornphibul (2019) เรียก Translational Research ว่า การแปลงการวิจัย โดยหมายถึง การแปลงการวิจัยจากขั้นพื้นฐานไปสู่การวิจัยดำเนินการเพื่อใช้ประโยชน์ในทางปฏิบัติ เช่นเดียวกับ Bhanthumnavin and Bhanthumnavin (2020) ได้อธิบายว่า Translational Research หรือการแปลทฤษฎีและงานวิจัยนั้น หมายถึง ศาสตร์ของการแสวงหา รวบรวม สกัด หรือสรุปองค์ความรู้จากทฤษฎีต่างๆ และผลวิจัยที่เกี่ยวข้องให้อยู่ในรูปแบบหรือวิธีการที่นักปฏิบัติจะสามารถนำไป

เป็นหลักหรือแนวทางในการปฏิบัติ การกำหนดนโยบาย และหรือดำเนินการพัฒนา เพื่อเสริมสร้าง ป้องกัน หรือแก้ไขบุคคลและสังคม

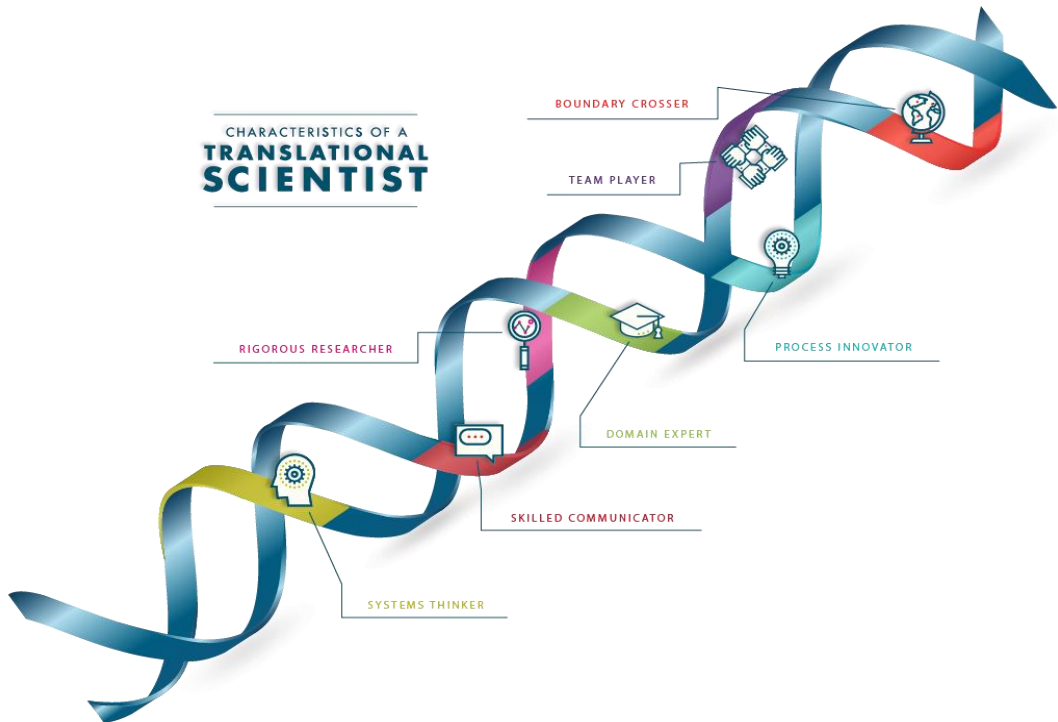
นักแปลทฤษฎีและงานวิจัย (Translational research scientists: TRS) จึงเป็นนักวิชาการ หรือนักวิจัยที่สามารถแปลทฤษฎีและงานวิจัยไปสู่การดำเนินการได้ ซึ่งจะทำงานหรือโครงการพัฒนา นั้นๆ มีประสิทธิผลมากขึ้นตามความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ เพื่อความอยู่ดีมีสุขของผู้รับผู้มีส่วนได้ เสียจากการพัฒนา ประชาชนและสังคม นอกจากนี้ นักแปลทฤษฎีและงานวิจัย ยังทำหน้าที่เชื่อมโยง “ความรู้ที่ทันสมัย” กับ “งานพัฒนา” ที่จะนำเอาองค์ความรู้เหล่านั้นไปใช้ในการปฏิบัติ ดังนั้นการเป็น นักแปลทฤษฎีและงานวิจัย จึงเป็นอาชีพใหม่ที่ช่วยอำนวยความสะดวกแก่นักพัฒนา ในการส่งเสริมและ ช่วยเหลือให้สามารถทำนายและควบคุมการปฏิบัติงานที่ผ่านการพิสูจน์เชิงประจักษ์จากผลการวิจัย ก่อให้เกิดประโยชน์และความยั่งยืนมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน (Wethington & Dunifon, 2012)

คุณลักษณะของนักแปลทฤษฎีและงานวิจัย บุคคลในวิชาชีพนี้จำเป็นต้องเป็นผู้ที่รอบรู้ สามารถประยุกต์องค์ความรู้อันทันสมัยให้เข้าใจง่าย สามารถสรุปสาระสำคัญให้แก่ผู้จะนำผลไปใช้ได้ อย่างแม่นยำถูกต้อง ซึ่งองค์ความรู้อันทันสมัยที่นักแปลทฤษฎีและงานวิจัยใช้นั้นหมายถึง ผลงานวิจัย บริสุทธิ์ และวิจัยประยุกต์ที่จะนำมาบูรณาการศาสตร์จากหลายสาขาวิชา เช่น พฤติกรรมศาสตร์ สังคมศาสตร์ แพทย์ศาสตร์ บริหารธุรกิจ ฯลฯ เพื่อให้โครงการพัฒนาหนึ่งๆ สมฤทธิ์ผล เช่น โครงการ ขับขี่ปลอดภัย โครงการเสริมสร้างสุขภาพจิตเข้มแข็งในครอบครัว โครงการพัฒนาการเรียนการสอน โครงการเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น ยิ่งกว่านั้น Bhanthumnavin and Bhanthumnavin (2020) ยังได้อธิบายไว้ว่า ผลผลิตของนักแปลทฤษฎีและงานวิจัย ที่สำคัญมี 5 ประการ ได้แก่ 1) สร้างพื้นฐานความรู้ เพื่อตอบคำถาม โดยทำการประมวลข้อมูลเชิงลึก เช่น Meta-analysis 2) สร้างชุดฝึกอบรมพัฒนา (Intervention) 3) สร้างคู่มือการปฏิบัติ (Practice guideline) 4) สร้างเครื่องมือวัด เพื่อจำแนกบุคคล และประเมินผล และ 5) ร่วมกับนักวิจัยทำวิจัยในระยะต่างๆ ทั้ง 3 ระยะ (Flay et al., 2005; Wethington & Dunifon, 2012) เพื่อปรับปรุงงาน

กล่าวโดยสรุป นักแปลทฤษฎีและงานวิจัย คือผู้เชื่อมช่องว่างระหว่างองค์ความรู้กับนักพัฒนา ให้สามารถดำเนินการพัฒนาโครงการหนึ่งๆ ให้สอดคล้องกัน ใช้การวิจัยนำการพัฒนา เพื่อชี้แนะผู้บริหาร หรือนักพัฒนาให้รู้ว่าต้องพัฒนาที่สาเหตุอะไรและพัฒนาอย่างไรจึงจะเกิดผลที่ต้องการ หรือให้นักวิจัยศึกษาหาสาเหตุและวิธีการพัฒนาที่ควรจะทำขั้นต่อไปเพื่อกำหนดนโยบายออกมาได้อย่างมีหลักการเป็นไปตามที่ผลทางวิชาการได้นำเสนอ ซึ่งจะทำการดำเนินการเกิดประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพในระยะยาว

คุณลักษณะสำคัญของนักแปลทฤษฎีและงานวิจัย

ลักษณะพื้นฐานที่สำคัญของนักแปลทฤษฎีและงานวิจัยนั้น จะต้องมีความคล่องแคล่วทั้งในเชิงประจักษ์ที่มีความหลากหลายประกอบกัน อย่างไรก็ตาม Gilliland et al., (2019) ได้เสนอไว้ว่า นักแปลทฤษฎีและงานวิจัยในการวิจัยทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ควรมีคุณลักษณะพื้นฐานที่สำคัญ 7 ประการ ซึ่งการมี DNA เหล่านี้จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการเป็นนักแปลผลงานวิจัย (ภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 คุณลักษณะที่สำคัญของนักแปลทฤษฎีและงานวิจัย (Gilliland et al., 2019)

โดยคุณลักษณะประการแรกนั้นก็คือ เป็นผู้ที่ก้าวข้ามศาสตร์ (Boundary Crosser) ไม่ยึดติดกับระเบียบวิธีหรือหลักการใดมากเกินไป รวมถึงพยายามที่จะใช้ความรู้ของศาสตร์อื่นๆ เข้ามาร่วมกันในการพัฒนา ซึ่งคุณลักษณะเช่นนี้ต้องอาศัยความกล้าในการคิดนอกกรอบ เพื่อหลุดจากระเบียบวิธีวิจัยหรือวิชาชีพที่ตนเรียนมาและเน้นการทำความเข้าใจในความรู้พื้นฐาน วิธีการ และลำดับความสำคัญขององค์ความรู้อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการศึกษา บ่อยครั้งที่สถาบันการศึกษาหรือนักวิชาการมักติดกับดักในเรื่องของหลักวิชาการ วิธีวิทยา ระเบียบวิจัยที่ตนร่ำเรียนมา ซึ่งองค์ความรู้ที่เป็นสหวิทยาการและการทำงานกับสหวิชาชีพจะสามารถทำลายอุปสรรคทางความคิดเกี่ยวกับหลักการระเบียบวิจัยที่ตนยึดถือ

เหล่านี้ได้ ในขณะที่เดียวกับการทำความเข้าใจในศาสตร์ที่แตกต่างออกไปจากความถนัดของตนนั้น ผู้แปลทฤษฎีและงานวิจัยจะต้องมีทักษะในเรื่องของภาษา การเข้าใจความหมายในงานวิจัยแขนงอื่นๆ เพื่อให้การแปลอธิบายผลการวิจัยไม่เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน ประการที่สองจะต้องมีลักษณะของ *ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน* (Domain Expert) ผู้แปลทฤษฎีและงานวิจัยจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ในระเบียบวิธีวิจัยของศาสตร์ใดศาสตร์หนึ่งอย่างลึกซึ้ง ความเชี่ยวชาญของนักแปลทฤษฎีและงานวิจัยนอกจากจะต้องรอบรู้ในมุมกว้างแล้ว จำเป็นจะต้องมีความรู้อย่างลึกซึ้งซึ่งบวกกับความสามารถในการสื่อสารข้ามศาสตร์ด้วย

การทำงานเป็นทีม (Team Player) คือคุณลักษณะประการที่สามที่ต้องคำนึงถึง เนื่องจากการแปลทฤษฎีและงานวิจัยโดยเฉพาะในโครงการใหญ่ๆ นั้น จะต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญจำนวนมากพอสมควรในการทำงานโดยเฉพาะอย่างยิ่งการวิจัยที่มีลักษณะการบูรณาการศาสตร์ การแปลผลการวิจัยจึงต้องอาศัยสมาชิกแต่ละคนที่มีทักษะความเชี่ยวชาญที่ต่างกันเข้ามาร่วมมือ จะสามารถทำให้ผลลัพธ์ของงานนั้นมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การยอมรับบทบาทและทำงานร่วมกับผู้เชี่ยวชาญพร้อมทั้งการเรียนรู้และเห็นคุณค่าในสมาชิกของทีม จะทำให้เป้าหมายของการแปลทฤษฎีและงานวิจัยนั้นบรรลุเป้าหมาย เช่นเดียวกับผู้แปลทฤษฎีและผลการวิจัยต้องมี *การปรับปรุงหรือคิดค้นกระบวนการ* (Process Innovator) เพื่อการแสวงหาหลักการปฏิบัติหรือแนวทางที่สร้างสรรค์ให้เกิดนวัตกรรมในการเอาชนะปัญหาและทำให้กระบวนการเร็วขึ้น นักแปลทฤษฎีและงานวิจัยจำเป็นจะต้องแสวงหาความเข้าใจพื้นฐานในศาสตร์หรืองานวิจัยที่กำลังดำเนินงาน เพื่อออกแบบหลักการปฏิบัติงานแต่ละขั้นตอนเพื่อเป้าหมายการพัฒนาแนวทางใหม่หรือปรับปรุงระเบียบวิธีการวิจัยใหม่ๆ ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อย่างที่กล่าวมาก่อนหน้านี้ นอกจากผู้แปลทฤษฎีและงานวิจัยจะต้องมีการเข้าใจภาษาหรือความหมายของศาสตร์อื่นยังจำเป็นจะต้องมี *ทักษะในการสื่อสาร* (Skilled Communicator) จะต้องสามารถสื่อสารกับผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายได้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะกับผู้ที่ใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยที่มีความหลากหลายระดับ ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐ เอกชน หรือคนในชุมชน ดังนั้นการเป็นนักแปลทฤษฎีและผลการวิจัยที่มีทักษะในการสื่อสารนั้นไม่เพียงแต่สามารถพูดและเขียนภาษาเพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจเท่านั้น แต่ยังต้องมีความสามารถในการเข้าใจถึงความต้องการและสิ่งที่ผู้มีส่วนได้เสียปรารถนาด้วย

ประการที่หกจะต้องเป็นผู้ที่มี *การคิดเชิงระบบ* (Systems Thinker) มีการวิเคราะห์ถึงปัจจัยภายนอกที่มีความซับซ้อนและมีความสัมพันธ์ต่อการนำผลการวิจัยมาใช้ประโยชน์ โดยจะต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ข้อกำหนดกฎระเบียบ หรือแม้แต่ความต้องการทางธุรกิจ การคิดเชิงระบบนี้สะท้อนถึงคุณภาพของนักแปลทฤษฎีและงานวิจัย คุณสมบัตินี้ในการคิดเชิงระบบทำให้นักแปลทฤษฎีและงานวิจัยมีความแตกต่างจากนักวิจัยในศาสตร์อื่นๆ โดยนักแปลทฤษฎีและงานวิจัยที่ดี

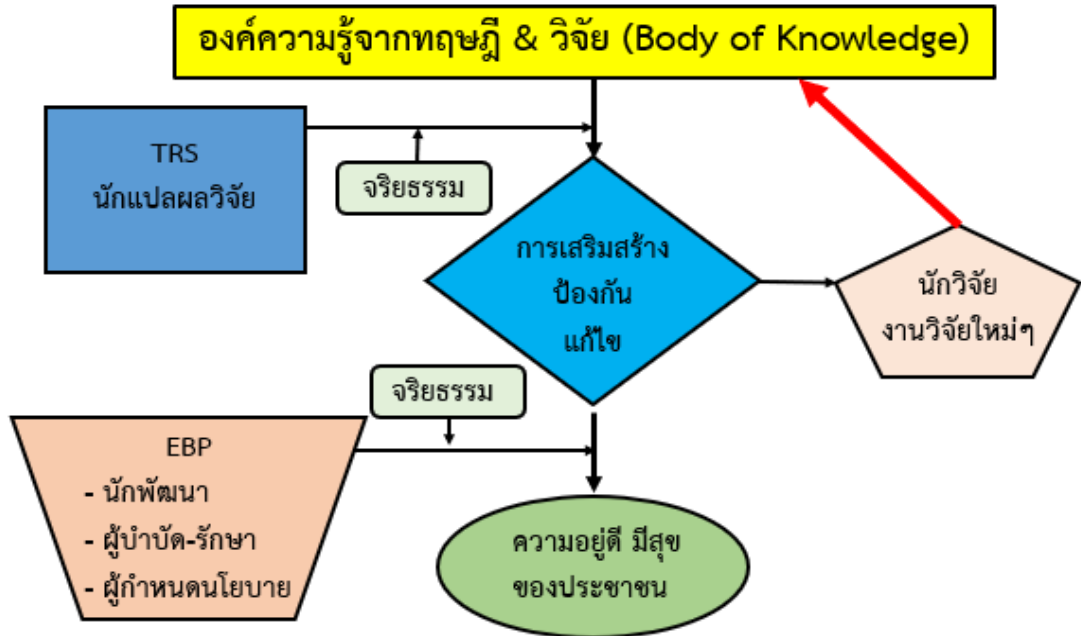
จะต้องมีการคำนึงถึงความซับซ้อนหรือปัญหา เช่นเดียวกับความความลึกลับของนวัตกรรมที่อาจจะไม่เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ และประการสุดท้าย คือ *การเป็นนักวิจัยที่เข้มแข็ง (Rigorous Researcher)* ซึ่งนักแปลทฤษฎีและงานวิจัยนั้นจะต้องสามารถดำเนินการวิจัยในระดับสูงได้ ด้วยระเบียบวิธีวิจัยที่มีความเข้มงวดและความโปร่งใส ถูกต้องในสาขาความเชี่ยวชาญของตนประกอบด้วยทักษะการวิเคราะห์ทางสถิติที่แข็งแกร่ง ความสามารถในการออกแบบโครงการวิจัยเพื่อเพิ่มความสามารถในการผลิตผลงานวิจัยที่มีคุณภาพและความน่าเชื่อถือ ซึ่งการขาดความเข้มแข็งทางการวิจัยจะนำมาซึ่งการสูญเสียทรัพยากร ดังนั้นนักแปลทฤษฎีการวิจัยจะต้องมั่นใจว่าตนมีคุณสมบัติและความรู้ทักษะที่เหมาะสมในการดำเนินการด้วยวิธีที่มีคุณภาพและมาตรฐานเพื่อทำให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีที่สุด

จากที่กล่าวมาข้างต้นสะท้อนให้เห็นถึงคุณลักษณะทางจิตที่สำคัญ 7 ประการ ของการเป็นนักแปลทฤษฎีและงานวิจัยที่มีคุณภาพ ถึงแม้ว่าการเสนอของ Gilliland et al, (2019) จะอธิบายถึงนักแปลทฤษฎีและงานวิจัยในมุมมองของวิทยาศาสตร์การแพทย์ แต่ผู้เขียนมองว่าคุณสมบัติเหล่านี้เป็นคุณลักษณะที่สามารถนำมาอธิบายและประยุกต์กับนักแปลทฤษฎีและงานวิจัยในศาสตร์อื่นๆ ได้ โดยเฉพาะกับทางด้านสังคมศาสตร์ที่ลักษณะงานวิจัยในปัจจุบันเน้นให้เกิดการบูรณาการศาสตร์และเน้นความเป็นสหวิทยาการมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามนักแปลทฤษฎีและงานวิจัยที่ดีจำเป็นจะต้องมีบุคลิกภาพทั้ง 7 ประการเหล่านี้ ซึ่งจะช่วยเหลือหลอมให้บุคคลกลายเป็นนักแปลทฤษฎีและงานวิจัยที่ดีได้

บทบาทและความสำคัญของนักแปลทฤษฎีและงานวิจัย

ในช่วงต้นของบทความนี้ได้กล่าวถึงความหมายและคุณลักษณะที่สำคัญของการเป็นนักแปลทฤษฎีและงานวิจัยไปแล้ว เนื่องจากแนวความคิดเรื่องนักแปลทฤษฎีและงานวิจัยในทางสังคมศาสตร์ถือเป็นเรื่องใหม่ และในประเทศไทยยังไม่มีมีการกล่าวถึงมากนัก จึงทำให้หลายคนอาจจะยังมองไม่เห็นถึงความสำคัญหรือความจำเป็นในอาชีพดังกล่าว ดังนั้นในส่วนนี้จะเป็นการนำเสนอให้เห็นว่าบทบาทและความสำคัญของนักแปลทฤษฎีและงานวิจัยนั้นในอนาคตจะมีความจำเป็นและมีการกล่าวถึงกันมากยิ่งขึ้นซึ่งเมื่อเรากล่าวถึงลักษณะของงานวิจัยในการนำไปใช้ประโยชน์นั้นสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน คือ (1) งานวิจัยที่ดำเนินการเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ซึ่งเป็นงานวิจัยที่ใช้องค์ความรู้ที่มีอยู่แล้วไปแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่วิกฤตและมักใช้เวลาสั้น ๆ และ (2) งานวิจัยที่มุ่งก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ เช่น การผลิตยาชนิดใหม่ ที่ต้องใช้กระบวนการผลิตสารตัวใหม่หรือต้องการวิธีตรวจสอบใหม่ ๆ การพัฒนานวัตกรรมหรือเทคโนโลยีใหม่ๆ เป็นต้น ซึ่งการวิจัยลักษณะนี้จะต้องใช้เวลาทำวิจัยค่อนข้างยาวอย่างน้อย 2-3 ปี บางเรื่องอาจต้องใช้เวลาถึง 10 ปี เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ขึ้นมาใหม่ เป็นงานวิจัยเพื่อสร้างนวัตกรรม

โดยการที่หลายฝ่ายให้มุมมองว่าประเทศไทยนั้น มีงานวิจัยที่ก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่มากมาย แต่ไม่ได้รับการยอมรับเท่าที่ควร เป็นเพราะคนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับงานวิจัยเพื่อแก้ปัญหามากกว่างานวิจัยเพื่อก่อให้เกิดองค์ความรู้ นวัตกรรม อุตสาหกรรมหรือผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ อีกประการคือภาคอุตสาหกรรมหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศไทยยังไม่คุ้นเคยกับงานวิจัยมากเท่าใดนัก ในการนี้จึงต้องมีผู้ที่ทำหน้าที่ในการนำองค์ความรู้ซึ่งมีมากมายในงานวิจัยลักษณะที่เป็นองค์ความรู้พื้นฐานมาปิดฝุ่น เพื่อนำไปสื่อสาร นำเสนอ และสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้มีส่วนได้เสีย นักบริหารหรือผู้ที่มีอำนาจในการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์โดยไม่ต้องนั่งคิดแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่คุ้นเคยใหม่ๆ มาแก้ปัญหา หากแต่ใช้องค์ความรู้เดิมที่เกิดจากผลงานวิจัยมาใช้ประโยชน์หรือที่เรียกกันว่า การปฏิบัติตามหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence based practice: EBP) ซึ่งการวิจัยการปฏิบัติตามหลักฐานเชิงประจักษ์ที่เป็นรูปธรรม เช่น โครงการนวัตกรรมนิทานพัฒนาจริยธรรมเยาวชน ของ ศูนย์วิจัยยุทธศาสตร์ระบบพฤติกรรมไทย (ศท.) สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ โดยโครงการวิจัยนี้ได้มีรวบรวมองค์ความรู้ทางด้านการวิจัยและพัฒนาระบบพฤติกรรมไทย เพื่อนำมาใช้กำหนดนโยบายและทิศทางในการพัฒนาประเทศ และการพัฒนาคนไทยในทุกระดับ ให้เป็นคนดี ที่เก่ง และมีความสุข โดยผลของการศึกษาถูกต่อยอดไปสู่การสร้างนวัตกรรมนิทานและมีการทดลองใช้กับเด็กและเยาวชน จากนั้นนำมาประเมินผลเพื่อพัฒนาและปรับปรุงให้เหมาะสม และพิมพ์เผยแพร่กว้างขวางในรูปแบบของชุดวรรณกรรมเยาวชนพัฒนาจิตมิติใหม่ ประกอบไปด้วยนิทานที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมทั้งหมดจำนวน 20 เรื่อง โครงการวิจัยดังกล่าวเป็นตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่านักวิจัยในโครงการได้ทำหน้าที่เป็นนักแปลทฤษฎีและงานวิจัยที่เข้ามามีบทบาทในการดำเนินการโดยเป็นคนกลางเชื่อมประสานหรือมีบทบาทเชื่อมโยงผลงานหรือองค์ความรู้จากงานวิจัยไปสู่ผู้ที่ให้นำผลไปใช้ในทางปฏิบัติ ซึ่งความสัมพันธ์ของบทบาทนักแปลทฤษฎีและงานวิจัยจึงแสดงได้ดังภาพที่ 2 ต่อไปนี้

ภาพที่ 2 ความเกี่ยวข้องระหว่าง องค์ความรู้, นักแปลทฤษฎีและการวิจัย, การปฏิบัติ ตามหลักฐานเชิงประจักษ์ และจริยธรรม ที่นำไปสู่ผลดีต่อประชาชน และการวิจัยสร้างความรู้ใหม่ๆ (Bhanthumnavin and Bhanthumnavin, 2020)

จากภาพที่ 2 แสดงให้เห็นว่าบทบาทหน้าที่ของนักแปลทฤษฎีและงานวิจัยนั้นอยู่ระหว่าง ขั้นตอนของการนำองค์ความรู้จากทฤษฎีหรือการวิจัยกับการเสริมสร้าง ป้องกัน และแก้ไข ซึ่งเป็น ขั้นตอนการกำหนดนโยบาย ส่งเสริมสนับสนุนเพื่อแก้ไขหรือป้องกันปัญหาสังคม นอกจากนี้ Bhanthumnavin and Bhanthumnavin (2020) ได้นำเสนอไว้อย่างชัดเจนว่า บทบาทของนักแปล ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่ตีจะต้องมีทักษะในการนำองค์ความรู้จากทฤษฎีและผลการวิจัยมาแปลให้ผู้ ปฏิบัติเข้าใจ ผ่านการอธิบายและแปลผลวิจัยหนึ่ง ๆ โดยเสนอแนวทางในการเสริมสร้าง ป้องกันแก้ไขที่ ได้จากผลลัพธ์ในการศึกษา นอกจากนี้อาจจะต้องบ่งชี้แนวทางการแก้ปัญหาที่สำคัญอันได้จาก ผลการวิจัย เพื่อทำให้นักพัฒนา ผู้มีส่วนได้เสีย หรือผู้ใช้นโยบาย มองเห็นปัญหาหรือทางออกที่เกิดจาก ผลการวิจัย การปฏิบัติตามหลักฐานเชิงประจักษ์จะทำให้ นักพัฒนาสามารถแก้ไขปัญหาสังคมได้ตรงจุด และแม่นยำมากกว่าการกำหนดนโยบายโดยไม่ได้มีข้อมูลหรือผลวิจัยรองรับ แนวทางเช่นนี้จะทำให้ เกิดผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนาสังคมให้ประชาชนมีความอยู่ดีและมีสุข นอกจากนี้สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง ของนักแปลทฤษฎีและงานวิจัยคือ จำเป็นต้องมีจริยธรรมในการแปลผลการวิจัยหนึ่ง ๆ ด้วย เพราะหาก ขาดจริยธรรมโดยนักวิจัยนำเสนอข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง ไม่ยึดหลักมาตรฐานทางวิชาการ หรือแม้แต่การบิด

เบี่ยงข้อมูลให้ตรงกับผลประโยชน์ของพวกเขา สิ่งเหล่านี้จะนำไปสู่หายนะที่ยิ่งใหญ่และส่งผลกระทบต่อเป็นห่วงโซ่ อาจจะทำให้เกิดนโยบายที่ผิดเพี้ยนไม่สามารถแก้ไขปัญหาสังคมได้แท้จริง

บทสรุป

การแปลทฤษฎีและงานวิจัย หมายถึง การศึกษาที่เน้นการทำความเข้าใจในศาสตร์และหลักการปฏิบัติของงานวิจัยในแต่ละขั้นตอน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาและการใช้องค์ความรู้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด จากการนำเสนอข้อมูลทั้งหมดในบทความนี้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของนักแปลทฤษฎีและงานวิจัย ผู้ที่เป็นสะพานเชื่อมองค์ความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้จริง ทั้งนี้ นักแปลทฤษฎีและงานวิจัยจะต้องรอบรู้ทั้งศาสตร์และศิลป์ ทักษะรอบด้านทั้งคุณภาพและปริมาณ มีทักษะการสื่อสารและความสามารถในการถ่ายทอดผลการวิจัยให้แก่ผู้ปฏิบัติอย่างชัดเจน สามารถประยุกต์องค์ความรู้อันทันสมัยให้เข้าใจง่าย สรุปสาระสำคัญให้แก่ผู้จะนำไปใช้ได้เหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้โครงการพัฒนาต่างๆ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เช่นเดียวกันนักบริหาร นักพัฒนาจำเป็นต้องพึ่งพานักแปลทฤษฎีและงานวิจัย ในการเข้ามาช่วยเหลือ ปรีกษา แนะนำข้อเสนอที่เหมาะสม ถูกต้องตามหลักวิชาการและมีข้อมูลมาจากการทดสอบ ทดลองบนพื้นฐานเชิงประจักษ์จากงานวิจัย ซึ่งจะช่วยเหลืออำนวยความสะดวกให้นักพัฒนาหรือผู้บริหารกำหนดนโยบาย โครงการพัฒนาต่าง ๆ ได้ถูกต้องตามเป้าหมายในการแก้ไขปัญหาสังคม เพื่อให้การดำเนินการต่างๆ ไม่สูญเสียมูลค่า งบประมาณ โดยเปล่าประโยชน์ อีกทั้งจะช่วยส่งเสริมและผลักดันให้แวดวงวิชาการสามารถขับเคลื่อนและแก้ไขปัญหาของสังคมได้อย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

- Bhanthumnavin, D. & Bhanthumnavin, D. (2020). Translational Science [Class Handout]. SD8210 research and development of at-risk people. [in Thai] Retrieved October 8, 2020. National institution of Development Administration, Bangkok.
- Butler, D. (2008). Crossing the valley of death: a chasm has opened up between biomedical researchers and the patients who need their discoveries. Declan Butler asks how the ground shifted and whether the US National Institutes of Health can bridge the gap. *Nature*, 453(7197), 840-843.
- Collins, F. S. (2011). Reengineering translational science: the time is right. *Science translational medicine*, 3(90), 90cm17-90cm17.

- Davidson, A. (2011). Translational Research What Does It Mean?. *Anesthesiology: The Journal of the American Society of Anesthesiologists*, 115(5), 909-911.
- Flay, B. R., Biglan, A., Boruch, R. F., Castro, F. G., Gottfredson, D., Kellam, S., ... & Ji, P. (2005). Standards of evidence: Criteria for efficacy, effectiveness and dissemination. *Prevention science*, 6(3), 151-175.
- Gilliland CT, White J, Gee B, Kreeftmeijer-Vegter R, Bietrix F, Ussi AE, Hajduch M, Kocis P, Chiba N, Hirasawa R, Suematsu M, Bryans J, Newman S, Hall MD, Austin CP. (2019). The Fundamental Characteristics of a Translational Scientist. *ACS Pharmacol Transl Sci*, 2(3), 213-216. doi: 10.1021/acspsci.9b00022.
- National Institutes of Health. (2007). Definitions under subsection 1 (research objectives), section I (funding opportunity description), part II (full text of announcement). of RFA-RM-07-007: Institutional Clinical and Translational Science Award (U54). <http://grants.nih.gov/grants/guide/rfa-files/RFA-RM-07>.
- Nupairoj, N. (2020). Techsauce knowledge sharing platform. [in Thai] retrieved December 25, 2020 from <https://today.line.me/th/v2/article/Jg3kDX>
- Phornphibul, P. (2019). Implementation Research: Competencies of Advanced Practice Nurses. *Thai Journal of Nursing and Midwifery Practice*, 6(2), 5-15.
- Rubio, D. M., Schoenbaum, E. E., Lee, L. S., Schteingart, D. E., Marantz, P. R., Anderson, K. E., ... & Esposito, K. (2010). Defining translational research: implications for training. *Academic medicine: journal of the Association of American Medical Colleges*, 85(3), 470.
- Wethington, E. E., & Dunifon, R. E. (2012). Research for the public good: Applying the methods of translational research to improve human health and well-being. American Psychological Association.